

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av en tillgänglig lärmiljö för
alla i ämnet idrott och hälsa i grundskolans årskurs 4-9
vid Internationella Engelska Skolan Årsta i Stockholms
kommun med Internationella Engelska Skolan i
Sverige AB som huvudman**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Internationella Engelska Skolan Årsta avseende verksamhetens kvalitet inom en tillgänglig lärmiljö för alla i ämnet idrott och hälsa (se bilaga 1). Syftet med denna kvalitetsgranskning är att granska i vilken utsträckning undervisningen i ämnet idrott och hälsa, i grundskolans årskurs 4–9, är tillgänglig för alla elever.

Kvalitetsgranskningen utgår från två frågeställningar:

- I vilken utsträckning är undervisningen i idrott och hälsa utformad så att alla elever kan delta?
- I vilken utsträckning skapar rektorn förutsättningar så att undervisningen i ämnet idrott och hälsa blir tillgänglig för alla elever?

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen (se bilaga 2). Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen. I bilaga 3 återfinns granskningens författningsstöd.

Beslut

Undervisningen i idrott och hälsa är utformad så att alla elever kan delta

Skolinspektionen bedömer att Internationella Engelska Skolan Årsta i Stockholms kommun i hög utsträckning uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna inom frågeställningen.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

Rektorn skapar förutsättningar så att undervisningen i ämnet idrott och hälsa blir tillgänglig för alla elever

Skolinspektionen bedömer att Internationella Engelska Skolan Årsta i Stockholms kommun i hög utsträckning uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna inom frågeställningen.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

Skolinspektionen avslutar härmed granskningen av Internationella Engelska Skolan Årsta i Stockholms kommun.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

Undervisningen i idrott och hälsa är utformad så att alla elever kan delta

Inom denna frågeställning granskas skolans arbete för att skapa en tillgänglig lärmiljö i idrott och hälsa, där undervisningen utformas så att alla elever ges möjlighet att delta. Kvalitetskriterierna är fokuserade på:

- Lärares arbete för att stärka tillitsfulla relationer
- Lärares arbete med lektionsupplägg
- Lärares arbete med förhållningssätt och bemötande

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen i idrott och hälsa är i hög utsträckning utformad så att alla elever kan delta.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med lärare och elever, lektionsobservationer av undervisningen samt inkommen dokumentation från huvudmannen.

Lärares arbete för att stärka tillitsfulla relationer

Granskningen visar att det finns ett proaktivt arbete i undervisningen för att stärka tillitsfulla relationer och att lärare är lyhörda för elevernas perspektiv.

Lärare främjar en gemenskap både elever emellan och mellan elever och lärare. Av intervjuer med lärare och elever framgår att lärarna arbetar främjande för att skapa en gemenskap där respekt för varandra är framträdande. Lärarna berättar att de planerar in samarbetsövningar där eleverna får träna på att hjälpas åt. Det bekräftas av elever som berättar att de exempelvis har gjort samarbetsövningar med rockringar och att de har byggt kojor tillsammans i grupper. Både elever och lärare berättar om regler som främjar samarbete, till exempel att alla elever måste få en passning i basket innan någon får skjuta mot mål. Lärarna uppger att de arbetar aktivt för att skapa goda relationer till eleverna. Det gör de genom att planera in roliga saker i början av läsåret och genom att lära känna eleverna. Lärarna beskriver att de lär känna eleverna och deras behov genom att fråga hur de mår och vad som intresserar dem. Syftet med en bra

kommunikation enligt lärarna är att eleverna ska känna tillit så att de vågar prova nya saker. Lärarna berättar också att de arbetar främjande för ett respektfullt klimat genom att tydliggöra förhållningssätt och sociala spelregler. Elever bekräftar att lärarna samtalar med dem om hur de ska vara mot varandra och vilka regler som gäller för att samspelet ska fungera. Till exempel har lärarna samtalat med eleverna om att de ska vara snälla mot varandra, respektera varandras åsikter och olikheter, hjälpa varandra och alltid göra sitt bästa. En elev berättar att de har lärt sig att de ska behålla sina tankar för själva och inte säga dem högt, till exempel om de är missnöjda med gruppindelningen, eftersom sådana kommentarer kan sår andra elever. Flera flickor beskriver dock att det finns pojkar som inte respekterar dem och som inte vill vara i samma lag på grund av att flickorna inte håller samma tempo som pojkarna. Lärarna uppger att de är medvetna om att det finns motsättningar och att de arbetar förebyggande genom att lägga in moment som lugnar tempot i en övning, genom att dela upp klassen i olika grupper och genom att tydliggöra för eleverna att inga negativa kommentarer eller beteenden tolereras. Elever berättar att lärarna uppmärksammar konflikter och agerar när de märker att elever inte visar respekt för varandra. Till exempel kan läraren prata enskilt med en elev eller pausa spelet och påminna om vilka spelregler som gäller. Under en av Skolinspektionens lektionsobservationer var eleverna indelade i olika grupper och gjorde bollövningar. Vid ett tillfälle knuffar två elever varandra. Läraren går fram direkt och pratar tyst med den ena eleven som sedan går tillbaka till gruppen och fortsätter spela.

Lärare tar reda på vad eleverna tycker om lektionerna för att kunna använda deras idéer när undervisningen planeras. Lärarna berättar i intervju att de är lyhörda inför elevers olika behov genom att till exempel låta dem välja vilka aktiviteter de vill göra inom ett visst område, eller genom att dela in eleverna i grupper utifrån vad som motiverar dem. Lärarna beskriver till exempel att en del elever motiveras av att spela lugnt medan andra motiveras av ett högt tempo. Elever bekräftar att lärarna lyssnar och tar hänsyn till deras synpunkter. Några elever berättar till exempel om när de skulle spela fotbollsmatch och det var flera elever som inte ville vara med och som i stället stod bredvid planen. Läraren samlade in elevernas synpunkter och efter det ändrade läraren upplägget genom att dela upp eleverna i två olika grupper. De elever som ville spela i ett högt tempo fick spela match mot varandra medan de som ville spela lugnare fick spela mot varandra. Lärarna uppger att de samtalar individuellt med de

elever som har svårare att delta i aktiviteter för att hitta deras motivation, och på så sätt stärka delaktigheten.

Lärares arbete med lektionsupplägg

Granskningen visar att undervisningen är strukturerad, förutsägbar och innehåller aktiviteter på olika nivå. Lärare ger elever stöd och erbjuder alternativ utifrån elevernas behov så att alla elever kan delta aktivt.

Lärare förmedlar information om lektionens mål, upplägg och innehåll på ett tydligt sätt och undervisningen är strukturerad. Lärarna berättar i intervju att skolan har en gemensam lektionsstruktur för att skapa tydlighet och ramar för eleverna. I ämnet idrott och hälsa innebär strukturen bland annat att lärarna inleder lektionen med att berätta vilka aktiviteter eleverna ska göra, hur de ska göra dem och vad syftet med aktiviteterna är. Både lärare och elever berättar att lärarna förklarar lektionens upplägg på olika sätt. Lärarna kan demonstrera övningarna själva eller tillsammans med elever. Ibland visar lärarna instruktioner på tavlan eller använder bildspel. Lärarna berättar att de avslutar genomgångar med att själva ställa kontrollfrågor och genom att låta eleverna ställa frågor. Lärarnas beskrivning av strukturen på inledningen av lektioner bekräftas av Skolinspektionens lektionsobservationer. Under en av lektionerna satt eleverna i rader enligt en bestämd ordning som visades på projektorn. Läraren gick igenom lektionens upplägg med hjälp av ett bildspel. Eleverna fick ställa frågor och sedan delade läraren upp eleverna i grupper utifrån hur de satt i sina rader. Både elever och lärare berättar i intervju att när eleverna har påbörjat en aktivitet går lärarna runt i salen och tittar och säkerställer att alla har förstått. Om det är några elever som inte har förstått kan läraren ge dem enskild instruktion. Om det är flera elever som inte har förstått kan läraren avbryta aktiviteten och ge instruktioner till hela gruppen. Lärarna berättar att de avslutar lektioner med att prata med eleverna om vad de har lärt sig och vad de ska göra under kommande lektion. Elever bekräftar att de oftast vet i förväg vad de ska göra på nästkommande lektion eftersom lärarna har berättat det och eftersom det finns en terminsplanering på skolans digitala plattform.

Undervisningen innehåller aktiviteter med olika svårighetsgrader så att alla elever får möjlighet att utmanas. Både lärare och elever berättar i intervjuer att eleverna under vissa lektioner ska göra övningar vid olika stationer. Lärarna går igenom olika sätt att utföra övningarna, till exempel kan

eleverna göra armhävningar på olika sätt, eller göra knäböj med vikter om de vill utmana sig ytterligare. Lärarna arbetar på samma sätt när eleverna övar på till exempel basket. De delar upp eleverna i grupper utifrån vad eleverna behöver utveckla när de ska träna på förmågor. När det är matchspel kan lärarna dela upp lagen utifrån vilket tempo eleverna vill spela med. Lärarna berättar även att de ibland väljer att ändra reglerna i spelet för att säkerställa att alla kan delta. Enligt lärarna medför detta upplägg att alla elever har möjlighet att delta. En annan strategi som lärarna använder sig av, för att ge stöd till elever som har svårt att delta i aktiviteter, är att uppmuntra elever att testa en övning i fem minuter. Enligt lärarna brukar det resultera i att elever kommer in i övningen och att de också fortsätter efter fem minuter. Både lärare och elever berättar att eleverna får välja bana när de ska orientera och det bekräftas genom Skolinspektionens lektionsobservationer. Eleverna får välja om de vill springa en lite längre bana med fler kontroller eller en kortare bana med färre kontroller.

Lärares arbete med förhållningssätt och bemötande

Granskningen visar att lärarna i undervisningen skapar ett klimat där elever vågar utmana sig själva, känna tilltro till sin förmåga och får möjligheter att öva och utvecklas i sin egen takt, med fokus på lärandeprocessen snarare än enbart på resultat.

Lärare planerar för att undervisningen ska ge eleverna möjligheter att uppleva rörelseglädje och utmaningar utifrån sina förutsättningar. Lärarna berättar i intervju att skolan sedan en tid tillbaka har haft tillgänglig lärmiljö som ett prioriterat utvecklingsområde. Inom ramen för utvecklingsarbetet har lärarna arbetat kollegialt med att dela erfarenheter och skapa samsyn kring tillgängliga lärmiljöer. Arbetet har resulterat i att lärarna har arbetat fram en planering i ämnet idrott och hälsa som fokuserar på grundläggande förmågor och rörelseförståelse. Planeringen innebär att lärarna inleder varje nytt område med att gå igenom grundläggande förmågor först och sedan bygger de på med mer utmanande övningar såsom taktik och matchspel. Lärarna beskriver att denna planering möjliggör för alla elever att utvecklas utifrån den nivå de befinner sig, vilket även motiverar elever som är högpresterande i ämnet. Lärarna berättar också att ett mål med undervisningens planering är att eleverna ska utveckla en positiv syn på rörelse och aktivitet vilket kommer att gynna

dem i framtiden. Av de läsårsplaneringar som huvudmannen har lämnat in till Skolinspektionen och av intervjuer med lärare och elever framgår att undervisningen består av en variation av aktiviteter som passar elevers olika intressen och som består av både rörelseaktiviteter, friluftsliv och utevistelse.

Lärare ser alla elever och skapar en lärmiljö där det finns tid och är okej att prova, misslyckas och försöka igen. Lärarna berättar i intervju att de medvetet låter eleverna prova aktiviteter som är nya för alla elever, till exempel lacrosse, cricket och rullstolsbasket. Lärarna beskriver att när alla elever är nybörjare hjälper det eleverna att få rätt fokus och förstå att det är lärandet som är viktigt. Exempelvis berättar en elev om en lektion när de skulle stå på huvudet och balansera på olika sätt. Syftet var att träna grundläggande förmågor och fokus för övningen var att eleverna skulle göra sitt bästa. Eleven beskriver vidare att övningarna vara svåra men att alla ändå ville prova och att läraren hjälpte till och att även eleverna hjälpte varandra. En lärare berättar att hen kan visa nya övningar själv för eleverna och medvetet göra övningen på ett visst sätt för att synliggöra att det är okej att göra på olika sätt och på så sätt avdramatisera övningen. Lärarna uppger att de delar in eleverna i olika grupper beroende på aktivitet och att de är noga med att alla ska vara med och vara delaktiga. Till exempel ser de alltid till att elever har en kompis i gruppen för att eleverna ska känna sig trygga och våga delta fullt ut i övningarna. Lärarna berättar också att de har schemalagd tid då de erbjuder extra undervisning till elever som behöver träna på ett moment som de tycker är svårt, eller om de vill visa något för lärarna som de har lärt sig.

Undervisningen har fokus på aktiviteter som främjar ansträngning och progression. Lärare berättar i intervju att många elever helst vill spela matcher hela tiden men att lärarna är tydliga med att det är olika förmågor som är i fokus. Lärarna beskriver att eleverna får möjlighet att utveckla sina fysiska förmågor och sin teknik först för att sedan vara trygga och kunna delta i matchspelet. Enligt lärarna främjas alla elever av detta eftersom eleverna kan utvecklas utifrån sina förutsättningar, även de elever som har kommit längre i sin utveckling. Lärarna berättar också att de fokuserar på förmågor i stället för tävlingsmoment genom att uppmärksamma och berömma när elever använder rätt teknik, även om de missar målet i matchspel. Elever berättar att lärarna genomför aktiviteter på lektionerna som gör att det inte går att tävla. En elev berättar till exempel att de har fått öva på att samarbeta genom att spela fotboll med ögonbindel. Varje spelare

har en medspelare utan ögonbindel som styr den blinda spelaren. En annan elev berättar att syftet med en lektion kan vara att öva på passningar genom att passa och behålla bollen inom laget, inte att vinna.

Lärare ger eleverna möjlighet att löpande reflektera över sin utveckling och sitt lärande och ger eleverna individuell återkoppling. Både lärare och elever berättar i intervjuer att lärarna kan ställa reflekterande frågor till eleverna i slutet av en lektion. Under en av lektionerna som Skolinspektionen observerade ber läraren eleverna att individuellt tänka igenom de olika bollövningarna, hur den egna prestationen har varit och hur väl de tycker att samarbetet har fungerat. Läraren uppmanar eleverna att reflektera kring detta eftersom det underlättar för dem att förstå sina styrkor och vad de behöver fokusera extra på i det avslutande matchspelet. Både lärare och elever berättar i intervjuer att eleverna får individuell återkoppling under lektionerna genom att lärarna rör sig runt i salen och uppmärksammar vad eleverna gör bra och vad de behöver träna mer på. Elever berättar också att de kan få återkoppling efter lektionen om de vill samt att alla elever får individuell återkoppling i skolans digitala plattform i mitten av terminen. En elev berättar exempelvis att läraren har sagt att hen kan träna på att passa och göra sig fri när de spelar innebandy. Det har eleven tränat på och hen beskriver att hen har utvecklats och blivit bättre.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

Rektorn skapar förutsättningar så att undervisningen i ämnet idrott och hälsa blir tillgänglig för alla elever

Inom denna frågeställning granskas rektorns arbete med att skapa förutsättningar så att undervisningen i ämnet idrott och hälsa blir tillgänglig för alla elever.

Kvalitetskriterierna är fokuserade på:

- Rektorns arbete med arbetsprocesser och samarbete
- Rektorns arbete med grundläggande principer för tillgänglighet

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn bedriver i hög utsträckning ett arbete som skapar förutsättningar så att undervisningen i ämnet idrott och hälsa blir tillgänglig för alla elever.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn och lärare samt inkommen dokumentation från huvudmannen.

Rektorns arbete med arbetsprocesser och samarbete

Granskningen visar att rektorn främjar en tillgänglig lärmiljö i ämnet idrott och hälsa genom att leda ett systematiskt arbete, se till att adekvata åtgärder vidtas och skapar förutsättningar för samarbete mellan lärare och övrig personal.

Rektorn följer upp undervisningens tillgänglighet, identifierar hinder, genomför åtgärder och följer upp resultatet av insatserna. Av dokument som huvudmannen har lämnat in till Skolinspektionen framgår att skolan inledde ett utvecklingsarbete läsåret 2025/26 som handlar om tillgänglig lärmiljö och relationellt ledarskap. Bakgrunden till att skolan valde att prioritera dessa utvecklingsområden var att skollärdningen, lärarna och elevhälsan i ett gemensamt analysarbete identifierade att områdena var viktiga för att alla elever ska kunna nå så långt som möjligt. Arbetet med dessa utvecklingsområden pågår även detta läsår. Både rektorn och lärarna berättar i intervjuer att rektorn följer upp hur tillgänglig undervisningen är i ämnet idrott och hälsa. Det gör rektorn genom att göra lektionsbesök, genom medarbetarsamtal med lärarna och genom att följa upp resultat av olika enkäter. Elever och lärare fyller i skolenkäten en gång per år och den innehåller frågor om trygghet, stöd och återkoppling. Skolan har även en

trygghetsenkät som eleverna får fylla i en gång per månad. Genom uppföljningen har rektorn identifierat vissa hinder i undervisningen och genomfört utvecklingsinsatser för att förbättra tillgängligheten. Lärarna har arbetat med att stärka strukturen på lektionerna för att skapa trygghet för eleverna. Lärarna har också utvecklat innehållet i aktiviteterna så att de blir mer stations- och aktivitetsbaserade, för att lägga mer fokus på tekniker och förmågor och mindre fokus på matcher och tävling. Rektorn uppger att åtgärderna har medfört att lärarna kan tillmötesgå elevernas olika utvecklingsnivåer på ett bättre sätt. Rektorn berättar också att hen tillsammans med lärarna har identifierat att en lektion i veckan på 90 minuter är för lång för de yngre eleverna. Denna termin har de därför delat upp lektionen i två kortare lektioner. Enligt rektorn är det för tidigt att följa upp resultatet av denna ändring ännu, men än så länge har det inte varit några incidenter under lektionerna vilket rektorn upplever som positivt.

Rektorn har skapat en organisation där lärare får möjligheter att samarbeta och får stöd för att undanröja hinder i lärmiljön. Av intervjuer med rektorn och lärarna och av de dokument som huvudmannen har lämnat in till Skolinspektionen framgår att lärarna har avsatt tid för såväl regelbundna årskurslagsmöten som ämneslagsmöten samt möten mellan de lärare som undervisar i ämnet idrott och hälsa. Under årskurslagsmötena är mentorskapet och elevhälsoarbete i fokus och under ämneslagsmötena är undervisningens kvalitet i fokus. Lärarna som undervisar i ämnet idrott och hälsa har också en timme i veckan avsatt för samarbete emellan. Under denna timme har de möjlighet att bjuda in elevhälsan för att diskutera till exempel anpassningar av undervisningen. Lärarna berättar att alla lärare på skolan gör auskultationer i varandras undervisning som ett sätt att dela erfarenheter. Enligt lärarna är det bra att få möjlighet att se sina elever i andra miljöer och ämnen eftersom det kan bidra med inspel till hur de kan utveckla den egna undervisningen. Lärarna uppger att de vet vart de ska vända sig om de behöver stöd för att undanröja hinder i lärmiljön. De stöttar varandra, de samtalar med arbets- eller ämneslagsledaren och de kan ta hjälp av elevhälsan.

Rektorns arbete med grundläggande principer för tillgänglighet

Granskningen visar att rektorn tydliggör en värdegrund som betonar alla elevers lika värde och ser olikheter som en resurs. Målsättningen om full

tillgänglighet hålls levande och fungerar som vägledning i det dagliga arbetet med ämnet idrott och hälsa.

Rektorn förmedlar en värdegrund som tydliggör att undervisningen i ämnet idrott och hälsa ska vara tillgänglig för alla elever. Både rektorn och lärarna berättar i intervjuer att rektorn har tydliggjort att lärarna ska sträva efter att undervisningen ska vara tillgänglig så att alla elever ska kunna delta. Det har rektorn gjort genom att initiera ett utvecklingsarbete för hela skolan som handlar om tillgänglig lärmiljö och relationellt ledarskap. Arbetet leds av skolans förstelärare och innebär kollegiala samtal i dialogform kring vad tillgängliga lärmiljöer kan vara och hur de kan skapas. Utifrån målsättningen om full tillgänglighet har lärarna fått arbeta fram mål för den egna undervisningen. Lärarna har gemensamt valt att fokusera på elevernas grundläggande förmågor och rörelseförståelse. Det innebär att de planerar undervisningen så att eleverna lär sig de grundläggande förmågorna först och säkerställer på så sätt att eleverna har rätt förutsättningar för att kunna utvecklas.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

På Skolinspektionens vägnar

X Tora Andersson

Föredragande

Signerat av: Tora Andersson

X Ewa Mölleryd

Beslutsfattare

Signerat av: Ewa Mölleryd

I handläggningen av ärendet har även utredaren Ulrika Perry deltagit.

Bilaga 1: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Internationella Engelska Skolan Årsta den 14 och 15 september 2026. Besöket genomfördes av utredarna Tora Andersson och Ulrika Perry.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- Fyra lektionsobservationer
- Fyra gruppintervjuer med elever
- En gruppintervju med lärare
- En intervju med rektorn och biträdande rektorn
- Dokument som begärts in från huvudmannen

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

Under 2027 planerar Skolinspektionen att publicera en övergripande rapport. I rapporten redovisas de samlade iakttagelserna från den tematiska kvalitetsgranskningen.

Bilaga 2: Granskningens utgångspunkter

Granskningens syfte

Granskningens syfte är att granska om undervisningen i idrott och hälsa, i grundskolans årkurs 4–9, är tillgänglig för alla elever, utifrån Skolinspektionens framtagna kvalitetskriterier.

Frågeställningar

1. I vilken utsträckning är undervisningen i idrott och hälsa utformad så att alla elever kan delta?
2. I vilken utsträckning skapar rektorn förutsättningar så att undervisningen i ämnet idrott och hälsa blir tillgänglig för alla elever?

Kvalitetskriterier

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Varje frågeställning bedöms i tre nivåer: i hög utsträckning, i flera delar och i låg utsträckning.

Frågeställning 1

I vilken utsträckning är undervisningen i idrott och hälsa utformad så att alla elever kan delta?

Kvalitetskriterium 1a Relationer

Det finns ett proaktivt arbete i undervisningen för att stärka tillitsfulla relationer både elever emellan och mellan elever och lärare, där respektfullhet och gemenskap är framträdande. Det innebär bland annat att läraren är lyhörd för elevernas perspektiv, bekräftar eleverna och exempelvis underlättar interaktioner mellan elever.

Kvalitetskriterium 1b Lektionsupplägg

Undervisningen är strukturerad och förutsägbar. Det innebär bland annat att läraren förmedlar information om lektionens upplägg och innehåll. Undervisningen innehåller olika aktiviteter, uppgifter på olika nivå och läraren ger stöd och erbjuder alternativ utifrån elevernas olika behov så att eleverna kan delta aktivt.

Kvalitetskriterium 1c Förhållningssätt och bemötande

Undervisningen präglas av ett utvecklande klimat så att elever vågar utmana sig själva och kan känna tilltro till sin förmåga. Undervisningen ger eleverna rika möjligheter att öva, pröva och utvecklas i sin egen takt. Undervisningen betonar lärandeprocessen och värderar utveckling högre än enbart resultat.

Frågeställning 2

I vilken utsträckning skapar rektorn förutsättningar så att undervisningen i ämnet idrott och hälsa blir tillgänglig för alla elever?

Kvalitetskriterium 2a Arbetsprocess

Rektorn leder ett medvetet och systematiskt arbete för att främja en tillgänglig lärmiljö i ämnet idrott och hälsa. Rektorn ser till att adekvata åtgärder vidtas för att undanröja identifierade hinder för en tillgänglig lärmiljö. Rektorn skapar förutsättningar för att samarbete mellan lärare och övrig personal sker kontinuerligt i syfte att tillgängliggöra undervisningen i idrott och hälsa.

Kvalitetskriterium 2b Grundläggande principer

Rektorn förmedlar en grundläggande princip som bygger på alla elevers lika värde där olikheter ses som en tillgång och resurs i ämnet idrott och hälsa. Målsättningen om full tillgänglighet är en levande fråga i skolan och fungerar som vägledning för ämnet idrott och hälsa i det dagliga arbetet.

Bilaga 3: Författningsstöd

Skolinspektionens granskning ska avse den granskade verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer.¹

Enligt 1 kap. 4 § skollagen (2010:800) syftar utbildningen inom skolväsendet till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.² I förarbetena till bestämmelsen framgår bland annat följande. Sverige har internationella förpliktelser när det gäller de mänskliga rättigheterna som bör vara vägledande för och genomsyra hela skolväsendet. I första hand ligger ansvaret för att de mänskliga rättigheterna respekteras och tillgodoses på varje stats regering men även de statliga och kommunala förvaltningarna har ett ansvar. Detta innebär att den svenska skollagstiftningen och verksamheten inom skolväsendet ska överensstämma med Sveriges förpliktelser enligt dessa överenskommelser. Tillägget om de mänskliga rättigheterna som nämns i bestämmelsen betonar detta.³

Det pedagogiska arbetet vid en förskole- eller skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorerna ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.⁴

Rektorerna beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.⁵

Alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika betygskriterier eller

¹ 26 kap. 20 § skollagen.

² 1 kap. 4 § skollagen.

³ Prop. 2009/10:165 s 221.

⁴ 2 kap. 9 § första stycket skollagen.

⁵ 2 kap. 10 § första stycket skollagen.

kriterier för bedömning av kunskaper som gäller, ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser.⁶

Rektorn ansvarar också för att på skolenhetsnivå kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av personal och elever.⁷

Barn och elever ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem.⁸

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero.⁹

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.¹⁰

Skolväsendet vilar på demokratins grund. Skollagen slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna, för de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på och för att lagar och andra föreskrifter som gäller i samhället ska följas. Skolan ska gestalta och förmedla de värden och rättigheter som uttrycks i Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Utbildningen ska utgå från vad som bedöms vara barnets bästa och eleverna ska få kännedom om sina rättigheter.¹¹

Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för människors olikheter. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering som har samband med kön,

⁶ 3 kap. 2 § första och andra stycket skollagen.

⁷ 4 kap. 4 § skollagen.

⁸ 4 kap. 9 § första stycket skollagen.

⁹ 5 kap. 3 § första stycket skollagen.

¹⁰ 5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185).

¹¹ Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22) 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden.

etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.¹²

Eleven ska i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Omsorg om den enskilda elevens hälsa, välbefinnande och utveckling ska präglade verksamheten. Varje elev har rätt att i skolan få utvecklas, känna växandets glädje och få erfara den tillfredsställelse som det ger att göra framsteg och övervinna svårigheter.¹³

Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper. Normerna för likvärdigheten anges genom de nationella målen. En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov. Det finns också olika vägar att nå målet. Skolan har ett särskilt ansvar för de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Därför kan undervisningen aldrig utformas lika för alla.¹⁴

Alla som arbetar i skolan ska i sin verksamhet bidra till att skolan präglas av jämställdhet och solidaritet mellan människor, i sin verksamhet bidra till att eleverna interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet, visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt. Läraren ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling, tillsammans med eleverna utveckla regler för arbetet och samvaron i den egna gruppen.¹⁵

Skolan ska bidra till elevernas harmoniska utveckling. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt. Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former. Alla som arbetar i skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för

¹² Lgr22 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Förståelse och medmänsklighet.

¹³ Lgr22 1. Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande.

¹⁴ Lgr22, 1 En likvärdig utbildning.

¹⁵ Lgr 22 2.1 Normer och värden, Riktlinjer.

utveckling och lärande. Läraren ska ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan, stimulera, handleda och ge extra anpassningar eller särskilt stöd till elever som har svårigheter. Läraren ska vidare organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga samt upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt.¹⁶

Skolans mål är att varje elev genom egen ansträngning och delaktighet, utifrån sina förutsättningar, tar ansvar för sitt lärande och för att bidra till en god arbetsmiljö. Läraren ska vidare svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad, svara för att eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer och tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.¹⁷

Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn bland annat det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen och inom givna ramar ett särskilt ansvar för bland annat följande. Att alla elever erbjuds strukturerad undervisning under lärares ledning. Att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas. Att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver. Att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen. Att skolpersonalen får kännedom om de internationella överenskommelser som Sverige har förbundit sig att beakta i utbildningen.¹⁸

Undervisningen i ämnet idrott och hälsa ska syfta till att eleverna utvecklar allsidiga rörelseförmågor och intresse för att vara fysiskt aktiva och vistas i naturen. Eleverna ska genom undervisningen ges förutsättningar att utveckla goda levnadsvanor i syfte att kunna påverka sin hälsa genom livet. Undervisningen ska vara utformad så att alla elever kontinuerligt kan delta i undervisningens aktiviteter och ge eleverna förutsättningar att kunna

¹⁶ Lgr 22, 2.2 Kunskaper.

¹⁷ Lgr 22, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande.

¹⁸ Lgr22, 2.8 Rektors ansvar.

delta i andra rörelseaktiviteter i skolan. Den ska också bidra till att eleverna utvecklar en god kroppsuppfattning och tilltro till sin egen fysiska förmåga. I undervisningen ska eleverna få möta olika slags aktiviteter i varierande miljöer och sammanhang samt få möjlighet att utveckla sin samarbetsförmåga och respekt för andra.¹⁹

Sveriges internationella förpliktelser när det gäller de mänskliga rättigheterna bör vara vägledande för och genomsyra hela skolväsendet. Den svenska skollagstiftningen och verksamheten inom skolväsendet ska överensstämma med Sveriges förpliktelser enligt dessa överenskommelser. Detta betonas i 1 kap. 4 § skollagen.²⁰ Sådana förpliktelser finns bl.a. i Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen), som gjorts till svensk lag genom lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter. Enligt barnkonventionen har alla barn rätt till utbildning (artikel 28). Rättigheterna enligt barnkonventionen ska tillförsäkras varje barn, utan åtskillnad av något slag och oavsett exempelvis barnets kön eller funktionsnedsättning (artikel 2).

Sverige har ratificerat Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.²¹ Enligt artikel 24 måste konventionsstaterna säkerställa att de förverkligar rätten till utbildning för personer med funktionsnedsättning i ett inkluderande utbildningssystem. I den allmänna kommentaren till artikel 24 anges bl. a. att inkluderande utbildning är en grundläggande mänsklig rättighet för alla elever. Vidare framgår att inkluderande utbildning är resultatet av en pågående process där aktörerna åtagit sig att arbeta proaktivt med att undanröja hinder som motverkar rätten till utbildning. Inkluderande utbildning förutsätter vidare förändringar i kultur, politik och praktik som tillgodoser möjligheten för ordinarie skolor att på ett effektivt sätt inkludera alla studerande.²²

¹⁹ Lgr22, 5. Kursplaner, 5.4 Idrott och hälsa. Syfte.

²⁰ Prop. 2009/10:165 s 221.

²¹ Sveriges internationella överenskommelser, SÖ 2008:26.

²² Allmän kommentar nr 4 om rätten till inkluderande utbildning, punkt 10. Myndigheten för delaktighet, 2017.